

مَعْلُومًا أُولَٰئِكَ أَكْثَرُ أَشْخَاصِكُ دِيْشَلَرِي أُوْتُوْزايي
أُوْتُوْزايي أَجَلْدَنْ بُوْتَصْوَيرِدَه أُوْتُوْزايي دِيْش أُوْتُوْزايي
تَرْتِيْب أُوْتُوْشُدُر. أَمَّا بُوْتَصْوَيرِك أُوْن أَلْتِيْسي أُوْتُوْش
چَكَه دَه وَأُوْن أَلْتِيْسي أَلْت چَكَه دَه دَر أُوْتُوْش چَكَه دَه
أُوْلَان دِيْشَلَرِك أُولُك دِيْشَلَرِي نَدِيْته دِيْزَلَر جَمْعِي
شَايَا كَلُوْر. بُوْتُوْشِيْلَرِك أَرْدِيْندَه وَاقِع أُوْلَان
دِيْشَلَرَه رِبَاعِيْه دِيْزَلَر جَمْعِي رِبَاعِيَات كَلُوْر
بُوْرِبَاعِيْه لَرِك أَرْدِيْندَه وَاقِع أُوْلَان سُوْرِي دِيْشَلَرَه
نَاب، دِيْزَلَر جَمْعِي أَنْيَاب كَلُوْر. بُوْنَابَلَرِك أَرْدِيْندَه
وَاقِع بِجَمْع دِيْشَلَرَه ضَرْس دِيْزَلَر جَمْعِي أَضْرَاس كَلُوْر.
بُوْضَرْسَلَرْدَنْ نَابَلَرِك أَرْدِيْندَه وَاقِع أُوْلَان دِيْشَلَرَه
ضَاكْحَك دِيْزَلَر جَمْعِي ضَوَاحِك كَلُوْر. بُوْضَاكْحَلَرِك
أَرْدِيْندَه وَاقِع أُوْلَان أَلْتِي دِيْشَه طَاحِن دِيْزَلَر جَمْعِي
طَوَاحِن كَلُوْر بُوْطَاحِنَلَرِك أَرْدِيْندَه وَاقِع
أُوْلَان دِيْشَلَرَه نَاجِد دِيْزَلَر جَمْعِي نَوَاجِد كَلُوْر
أَلْت چَكَه دَه أُوْلَان دِيْشَلَرِك إِسْمَلَرِي وَتَرْتِيْبَلَرِي
دَخِي بُوْشِيْلَه دَر فَاغِيْهَه

مَدِّ طَبِيعِي اُولُو زَمَانِ اِلَى تَوَابَا ۞ اَبَدَا ۞ طَه ۞ اِلْف لَامِ زَانِكْ
رَاسِي وَحَايَمِيكْ حَا سِي كِي ۞ اَمَّا بُونِكْ مَكْرُوبِي
بِرَ اِلْف مِقْدَارِي مَدَا وُلْمَقْدِرْ ۞ بِرَ اِلْف مِقْدَارِي
دِيمِكْ يَعْنِي سِرْ يَا زَمَقْ قَالِدِيرْ مَجُوقْ قَدَرْدِي كُدِرْ ۞

قِنْ حَرْفِ مَدِّ نَصْرُكَ سَبَبِ مَذْهُمَزِهِ أَوْ لُوبِ اِيَكِيْسِي
بِرْكَلَه دَه وَاقِعْ أَوْ لَسَه مَدِّ مُتَّصِلْ أَوْ لُورْ مِثَالِي إِذَا جَاءَ
أُولَئِكَ جِي سَوَّ بِي ۞ مَدِّ مُتَّصِلِكَ مَدِّي وَاجِبِدِرْ مُتَّفَقُ
عَلَيْهِ أَوْ لَدِغِيچُون مُتَّفَقُ عَلَيْهِ دِيمِكَ يَعْنِي جَمِيعِ
قَرَامْدَا يَنْدِيلَرْ عَلَي مَرَاتِبِه قَصْرَا يَنْدِيلَرْ دِيمَكْدِرْ ۞ أَمَّا
بُونُكَ مَرْتَبَه سِي قِرَائَتِ عَاصِمِ وَرِوَايَتِ حَفْصِ أَوْ زَرَه
دُرْتِ أَلْفِ مِقْدَارِي مَدِّ أُولُومُقْدِرْ

قِنْ حَرْفٍ مَدَدُ نُصُكْرَه سَبَبِ مَدِّ هَمْزَه اُولُو بُشْتَقَه
بُشْتَقَه كَلَه دَه وَا قِع اُولُسَه مَدِّ مُنْفَصِل اُولُو رَمِثَالِي
يَا أَيُّهَا اِنِّي اَخَافُ تَوْبُو اِلَى اللّٰهِ كِي وِدْخِي حَرْفِ مَدْكَاهُ
وَ اَوْ مَقْدَرَه اُولُو رَمِثَالِي اَنْ مَالَه اُخْلَه عِنْدَه اِلَا بِاِذْنِي كِي

فَارْتَوَيْسِنْدَه اِيكَا اوسَن
اوسَن حَيَّ دِيل اوجِيل
رِيدَن بُونَدَن لَامِ جِيغَار
دِي شَكْرِي نِيك اوسَن جِيغَار
وَنَان وَرَبَاعِيَه وَتِن
اوسَن طَه قَدَرِي كِه ضَا حُر
اِيكِه اَنِيك فَارْتَوَيْسِي اُولَان
وَارَبْعَه اُولَان بَاغِي
بَن دِيل اوجِيل

بَابُ مَدِّ غَارِضٍ

وَاَجْبِدْ رُتْفَقَ عَلَيْهِ اُولَدِ يَغِيوُنْ ۝ وَبُوْنُكَ مَرْتَبَهٗ سِ
 جَمِيعِ قُرْاَقِنْدَهٗ دُرْت اِلْف مِقْدَارِ مَدَاوْلَمَقْدَرِ ۝
 بَابُ مَدِّ عَارِضِ
 قِنْ حَرْفِ مَدِّ نَصْرُكَ سَبَبِ مَدِّ سَكُونِ عَارِضِ وَاَقِعِ
 اُولَسَهٗ مَدِّ عَارِضِ اُولُوْر ۝ سَكُونِ عَارِضِ نَبَهٗ دِرْزَلْزَوْقَا
 ثَابِتِ وَصَلَا سَا قِطْ اُولَانْ سَكُونَهٗ دِرْزَلْزَمَثَالِي يَعْلُوْنْ ۝
 يَوْمِ الدِّينِ ۝ نَسْتَعِيْنُ ۝ كِي ۝ مَدِّ عَارِضِ مَدِّ جَاثِرْزَرْ
 مُخْتَلَفِ فِيْهِ اُولَدِ يَغِيوُنْ ۝ وَاَمَّا بُوْنُكَ مَرْتَبَهٗ سِ اُولَدِزْكَ
 قِنْ اٰخِرِ مَفْتُوحِ اُولَسَهٗ اَوْجِ وَجِهْ جَاثِرْ اُولُوْر طُولِ
 تَوْسَطِ قَصِرْ ۝ وَاَكْرَمَكْسُوْر اُولَسَهٗ دُرْت وَجِهْ جَاثِرْ اُولُوْر
 طُولِ تَوْسَطِ قَصِرْ بَرْدَهٗ رَوْمِ ۝ وَاَكْرَمَضْمُوْمِ اُولَسَهٗ
 يَلَمِ وَجِهْ جَاثِرْ اُولُوْر طُولِ تَوْسَطِ قَصِرْ طُولِ اَيْلَهٗ اَشْمَامِ
 تَوْسَطِ اَيْلَهٗ اَشْمَامِ قَصِرْ اَيْلَهٗ اَشْمَامِ بَرْدَهٗ رَوْمِ ۝ وَدَجِي
 رَوْمَنِهٗ دِرْزَلْزَكِزْلِي اَوَا اَيْلَهٗ حَرْكَهٗ طَلَبِ اَيْتْمَكَهٗ دِرْزَلْز
 تَعْرِيفِي ۝ الرَّوْمِ طَلَبِ اَحْكَمَكَهٗ بِصَوْتِ نَفْسِي ۝ وَدَجِي
 اَشْمَامَنِهٗ دِرْزَلْز سَكُوْنْدَنْصُرْكَ طُوْدَا قَلْبِيْنِ يَوْمَمَغْ
 دِرْزَلْز تَعْرِيفِي ۝ اَلَا اَشْمَامُ اِنْضَامُ الشَّفَتَيْنِ بَعْدَ الشَّكُوْنِ ۝

همس ريو حرف حرکه ايله
نطق اولند قیده بخند جده
از الف فالوب نفسک جاری
اول سینیه دیر زخوری بولور
بفکره شخص سکن و ما
خندان ویری شید اندیز
شدت ريو حرف اینکلان
ایله نطق اولند قیده صوت
آضاوا غما مغه

اندر
بوی بونگور از اجده طوطی و پند و اندرز
نطق افغانگان ایله
اصفون افغانیندن
مرد قلای بونگور

۹
خس خط مشغول
آباد

طَالِبًا فَتَرَى ۖ فَجَنُّ تَبَوُّينَ وَيَا نُونَ سَاكِنِ بَوَاوُنَ بَشْرَ حَرْفَدَانَ
بَرِيْنَهْ اَوْغُرَ اسَهْ اَخْفَا اُولُوْرُمِثَالِ غَنِيْ كَرِيْمٍ وَفَتْحٌ قَرِيْبٌ
عَنْ صَلَاتِهِمْ كِي ۖ تَعْرِفِيْ اِلَاخْفَاءُ حَالَهُ بَيْنَ الْاِظْهَارِ
وَالْاِزْغَامِ عَارِيَةً عَنِ التَّشْدِيْدِ مَعَ بَقَاءِ الْغُسْنَةِ ۖ

نائب اظہار

حَرْفِ اِظْهَارِ الَّتِي حَرْفُ ذِكْرِ بُوَا سَمَاءٍ شَرِيفَةٍ لِرَكِّ اَوَّلِكِي
حَرْفُ لَبِ دِرِ اَللّٰهُ حَتَّى خَالِقٌ عَدْلٌ غَنِيٌّ هَادِيًا ۞ قَجَرُ
تَوْنِ وَيَا نُونِ سَاكِنِ بُوَا الَّتِي حَرْفُ دَنْ يَبْرِيْنَه اَوْ غَرَّاسَه
اِظْهَارِ اَوْ لَوْزِ مِثَالِي غَفُورٌ حَلِيمٌ مِّنْ اَمْنٍ مِّنْ خَوْفٍ كَبِي ۞
تَعْرِيفِي اَلْاِظْهَارُ هُوَ اَلْاِنْفِصَالُ تَبَاعُدًا بَيْنَ الْحَرْفَيْنِ ۞

بَابُ اِقْلَابُ

حَرْفِ اقْلَابُ بَادِرُ حَقِّنْ تَهْوِينَ وَيَا نُونَ مَسَاكِنَ بَايَه
 اَوْ غَرَّاسَهْ اقْلَابُ اُولُو زَمَانٍ اِلَى سَمِيعٍ بَصِيرٍ مِنْ بَعْدِ لَيْبِذَنْ
 كَبِيٍّ تَعْرِيفِي اَلَا قِلَابُ هُوَ قَلْبُ النُّورِ السَّاطِعِ كَنَهْ
 اَوِ الشَّوَيْنِ مِمَّا خَالِصًا وَاخْفَاؤُهَا عِنْدَ الْبَاءِ بَغِيْنَهْ
 وَدَخِي غُنَهْ نِيَهْ دِير لِرُكْ كِرْ دَنْ كَلَنْ صَوْتَهْ دِير لِرْ
 تَعْرِيفِي هِي صَوْتُ يَخْرُجُ عَنِ الْخَلِيشُومِرْ

[illegible]

حرف نطق اولیٰ قد لیس الانوس طلاء
 قبا نعه در زمره صا د ضا ط
 ظاد و در افتخار خذ افتخار و
 حرف نطق اولیٰ قد لیس البله حنک
 اعلا و در زمره زو یون زو یون
 ریم جیماسه در زمره زو یون
 من اخذ و خلا سعه و کلا حقه
 شرب عین و ما خذ و کلا حقه
 فو یون لیس الانوس و کلا حقه
 لیس و در زمره زو یون

نظف اولند قلید ایضا
قلیدینک حرکه ایضا
اولون بلکه ایضا
بنقه نظفای ایضا
لریدر زبده مکیز
دبی حروف مدینه
حرفی بیکی ایضا
ویری ایضا
مرفی فریق
کوی

فَجَنِّ مَخْرَجِيْهِ وَيَا صَفِيْنَدَه بَقِيْنِيْلُغِيْ اُولَانْ حَرْفَلَرِيْزِ بَرِيْنِه
اَوْغَرَا سَهْ اِدْ غَامْ مُتَقَارِيْنِ اُولُوْزْ اَمَّا بُونُكْ حَكْرَفَلَرِيْ

عَالِي وَاَرْدَرِ مِيمِ سَاكِنِ مِيْمَهٗ اَوْ غَرَّاسَهٗ اِذَا غَامِ مِثْلَيْنِ
 اَلْغَنَّةِ اَوْ لَوْ مِثَالِي عَلَيْهِمْ مُّوَصَّدَةٌ اَطْعَمَهُمْ
 نِ جُوعٍ كِي ۞ مِيْمِ سَاكِنِ بَايَهٗ اَوْ غَرَّاسَهٗ اِخْفَا
 لَوْ مِثَالِي اِنَّ رَبَّهُمْ بِهِمْ تَرْمِيهِمْ بِحِبَارَةٍ كِي ۞
 مِ سَاكِنِ مِيْمِ اَيْلَهٗ بَايَكْ غَيْرِي حُرُوفَهٗ اَوْ غَرَّاسَهٗ
 ظَهَارِ اَوْ لَوْ مِثَالِي هُمْ فِيهِ لَكُمْ دِيْنُ كُمْ كِي ۞

بَابُ اِذَا غَامَ مُتَجَانِسَيْنِ

[illegible]

ویری از غما در نغمی
او التغارین و الاغیر
ویری اخفاد زنجری
بین الارغام و الاطعمه
فلان شبلی یلفی وری
اظهار در نغمی
الایضمال تباعدا

۱۲
وَمَا عِنْدَ الْبَاءِ بِغِنَةٍ دُرٍّ
وَبُرٍّ مَدْدٌ دُرٍّ نَفِيٍّ أَطْلَالَةٍ
الضُّوْنُ بِمَدِّ دُرٍّ مَزْمُورٍ
الْعِلَّةُ دُرٌّ وَبُرٌّ وَفَفِيْدٍ
تَوْنِيْ قَطْلٍ وَالضُّوْنُ مَعَ النَّفْسِ
دُرٌّ وَبُرٌّ سَكَنَةٌ دُرٌّ
وَقَطْلٌ مَعَ الْفَعْلِ

ایکی مخزجنہ دے بری لائے را مخزجیدز مثالی
 قل رب بل رفعہ اللہ کی و بری قاف کاف مخزجیدز
 مثالی کہ نخلقکم کی تعریفی ماتقاربا مخزجا اوصیفہ

باب اِذَا غَامَ شَمْسِيَّةٌ

اِذَا غَامَ شَمْسِيَّةٌ حَرْفَلَرِي اَوْ نَدُرْتُ حَرْفِدِرِكِهْ بُوْبَيْنِكَ اَوْ لِكِي
حَرْفَلَرِي ۞ تَبْتُ مُرَدَّغْ ذَنْبَارْمِي زِدْ سُمْعَهْ ۞ شِمْ صَدْرَضِيْفِ
طَابَ ظَنُّ لَهْ نَعَمْ ۞ فَجَنِّ اَلِفْ لَامْرِكِهْ اَكَا لَامِ تَعْبَرِيْفِ
دِيرَلَر بُو اَوْ نَدُرْتُ حَرْفَدَنْ بَرِيْنِهْ اَوْ غَرَّاسَهْ اِذَا غَامَ شَمْسِيَّةٌ
اُولُوْر ۞ اَمَّا نُوْنَهْ اَوْ غَرَّادِقْدَهْ اِذَا غَامَ شَمْسِيَّةٌ مَعَ الْغُنَّةِ
اُولُوْر ۞ بَاقِيْسِيْنِهْ اَوْ غَرَّادِقْدَهْ اِذَا غَامَ شَمْسِيَّةٌ بِلاَ غُنَّةِ
اُولُوْر ۞ مِثَالِي وَالْثَانِي وَالشَّمْسِ وَالْبَتِيْنِ ۞ كِي ۞

باب اظہار قمیہ

اِظْهَارِ قَمَرِيَّهٖ حَرْفَلَرِي اَوْ نَدْرَتْ حَرْفَدِرِكِهٖ اَبْنَحْ حَجَلَكْ
وَحَفْ عَقِيْمَهٗ حَرْفَلَرِي دِرْ قَحْنْ لَا مِرْ تَعْرِيفْ بُو اَوْ نَدْرَتْ
حَرْفَدَنْ بِيْرِيْنِهٖ اَوْ غَرَّاسَهٗ اِظْهَارِ قَمَرِيَّهٖ اَوْ لُوْر
مِثْ اِلَى وَالْعَصْرِ وَالْفَجْرِ وَالْقَمَرِ كِي ۞

باب قلقله

حَرْفٍ قَلْقَلَهُ بِشَرْحِ حَرْفِهِ رَكِ قَطْبُ جَدِّ حَرْفٍ يَدْرِجُ حَرْفٍ
بُؤِشَ حَرْفٍ دَنْ بَرِي كَلِمَةٍ نِكَ اَوْ رَتَ سِنْدَةٍ وَيَا اَخْبِرْنَدَ
سَاكِنٍ اَوْ لَسَه قَلْقَلَهُ اَوْ لَوْزِ مِثَالِي يَدْخُلُونَ اَحَدٌ بِالْحَقِّ يَكِي
الْقَلْقَلَةُ لُغَةً اَلْتَّخَرُّكُ وَالْاَضْطِرَابُ وَفِي الْاَضْطِرَالِ
تَقْلُقُ الْمَخْرَجَ حَتَّى يُسْمَعَ لَهُ نَبْرَةٌ قَوِيَّةٌ

فَجَزَّ رَا مَفْتُوحٌ وَيَا مَضْمُونًا أُولَسَّهَ قَالَيْنِ أَوْقُنُوزُ مِثَالِي
الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَالرُّوحُ نَصْرُ اللَّهِ بَكِي ۝ وَآكَرْمَكْسُونُ
أُولَسَّهَ أَيْنَجَهْ أَوْقُنُوزُ مِثَالِي بِالْبَرِّ بَكِي ۝ وَدَجِي رَا سَا كِنِ
أُولُوبُ مَا قَبْلِي مَفْتُوحٌ وَيَا مَضْمُونًا أُولَسَّهَ قَالَيْنِ أَوْقُنُوزُ
مِثَالِي وَانْحَرْ مِنْ شُكْرٍ بِاللُّدْرِ بَكِي ۝ وَدَجِي رَا سَا كِنِ أُولُوبُ
مَا قَبْلِي مَكْسُورًا أُولَسَّهَ أَيْنَجَهْ أَوْقُنُوزُ مِثَالِي وَاسْتَفْغِرُهُ
وَاصْطَبِرْ بَكِي ۝ أَمَّا بُو صُورَتِ أَخِيرَهُ دَهْ رَا نِكَ مَا بَعْدِنَدَهْ
حُرُوفِ اسْتِغْلَا دَنْ بَرِي وَاقِعِ أُولَسَّهَ أُولُزْمَانِ قَالَيْنِ
أَوْقُنُوزُ حُرُوفِ اسْتِغْلَا يَدِي حَرْفِ دَرْ كِهْ خُصَّ ضَغْطِ قِطْ
حَرْفِ لَرِيدِزِ مِثَالِي مِرْصَادِ أَوْ قِرْطَاسِ وَفِرْقَةِ بَكِي ۝ أَمَّا حُرُوفِ
اسْتِغْلَا مَكْسُورًا أُولَسَّهَ أُولُزْمَانِ أَيْنَجَهْ وَقَالَيْنِ أَوْقُنُوزُ

معلوم اوله که در این حقیقت
روایتی است که در این کتاب
نمیباشد و این کتاب را
در این کتاب و این کتاب
و این کتاب و این کتاب
و این کتاب و این کتاب

باب الشککته

سکنه قرآن عظیم الشانده درت یزده در بری سوره
کهنه عوجا قیما و بری سوره یس ده من مرقدا هذا
و بری سوره قیامه ده و قبل من راق و بری سوره مطفین ده
کلا بل ران و تعریفی الشککته قطع الصوت
دون النفس معلوم اوله که هاء سکنه ایله قرأت
اولان کلماتک حالت وصل کنند یعنی که یستنه و افتد
و کبابیه و حسابیه و مالییه و سلطانیه و ما ادریک
ماهیه ده های اثبات ایدن قرا ایچون برها ساکنه
الحاق لازمدر حضرت عاصم جمیع مواضعه وصلند
های اثبات ایلدی ائمه قرادن بعضی کبابیه
حسابیه لفظلرینک غیری اثبات ایتدیلر
آما وقف حالنده هاء سکتلرک
اثباتی متفق علیه در

کتاب الفقیر سلیمان خلی عفی عنہ

۲۲۲

معلوم اوله که در این حقیقت
روایتی است که در این کتاب
نمیباشد و این کتاب را
در این کتاب و این کتاب
و این کتاب و این کتاب
و این کتاب و این کتاب

معلوم اوله که در این حقیقت
روایتی است که در این کتاب
نمیباشد و این کتاب را
در این کتاب و این کتاب
و این کتاب و این کتاب
و این کتاب و این کتاب

معلوم اوله که در این حقیقت
روایتی است که در این کتاب
نمیباشد و این کتاب را
در این کتاب و این کتاب
و این کتاب و این کتاب
و این کتاب و این کتاب